

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó: a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

Széll nem enged . . .

Kolozsvár, május 17.

Micsoda boldog ország vagyunk, ki hinné rólunk, hogy nekünk is van szükségünk, bajunk. Mulatság, vigalom a jelszó, ne lássa senki, hogy arcunk sötét a bánattól, szemünk tele van könnyel.

Némuljatos el ti hazafias aggodalmak, hagyjátok a mulat, ne tekintetek a jövőre, éljétek a jelennek. A jelen pedig örömből áll, van-e ki kétségbe vonja ezt? Tekintsen minden ember Budapestre, hol napok óta örömtűzek éneke. Fényes volt a Rákóczi-ünnepély, ezek sokasága borult le a nagy időnk emléke előtt. Igaz, hogy a magyarok királya és az uralkodóház tagjai erre a mindenizében nemzeti ünnepre véletlenül nem érkeztek meg. Távol maradt veszedelmesen hű szövetségünk Ausztria is, sőt idegen országok képviselői sem jelentek meg, még az országban élő, vezér szerepet vivő, Bécs érdekeit szolgáló gyász magyarok is távol maradtak; de azért ez az ünnepély fényes is, kedves is volt, mert éppen azok voltak ott, kik őt állnak, harcolnak a nemzet jogaiért és a kik reményt nyújtanak a jövőben, hogy a magyar nemzet egykor szabad és független lesz.

Am a dunaparti ünnepély fényben, ragyogásban felül mult minden várakozást. Ott volt, szerencsésen megérkezett a magyar király és környezete is. Idegen országoknak több ezrekre menő küldöttsége, érdeklődője is velünk örvendezett. Széll is kitett magáért, a kamarilla is ott volt, sőt a mieink közül annak uszályhordozói is megjelentek. — A siker remek volt, nagyszerű volt.

Az idegen, a viszonyokkal nem ismerős, azt hihetné, hogy egy valóban boldog király jólétnek és megelégedésnek, örvendő népeivel együtt ünnepelt.

Vajjon így van-e? Az a szemképrázoló tündéres fény általunk volt, de Bécs érdekeiért történt, annak ragyogása nem a mi dicsőségünk, hanem Ausztria nagy hatalmát hirdeti kifelé, nekünk pedig újabb nyomort, szükségét hozand.

Annai a nyomor körülöttünk, hogy szinte fázunk tőle. A munkás népnek nincs kenyere, éheznek. Tisztviselőink becsületes munkával kiérdemelt fizetésjavításra várnak, szó sincs róla míg katonák kívánsága nem teljesül. Iparunk, kereskedelmünk pang; helyesen van, Ausztria is így akarja. Bécs a nyakunkon, a kamarilla folyton nő, elfojtani igyekszik minden nemzeti törekvést. A klerikális reakció ereje rohamosan hódít, terjeszkedik.

Az oláhok bent az országban és kívül azon, rágalmazniak, meggyaláznak minduntalan bennünket. Szászok, tótok, szerbek tapsolnak közálapotaikunk. A horvátok lázonganak, magyar vérré szomjaznak, új, tőlünk független életet akarnak a mi pénzünk, életünk árán.

Szomorú a sorsunk, aggasztó a helyzetünk, fényre, ragyogásra, szemképrázató túzjátékra volt és van szükség, hogy a magyar király boldognak higgye és lássa ezt a szerencsétlen sokat zaklatott országot.

Tagadjuk el az igazságot. Egyfelől fény, másfelől sűrű sötét homály vegye körül a való életet, hogy senki se lásson tisztán. Törvénytelen állapotban élünk jó ideje már, kezd megcsokni a nemzet azt is. Hitecsük el vele még jobban, hogy ez az ex-lexes állapot tulajdonképpen nem törvénytelenység. Az volt Bánffy alatt, de most éppen nem az. . . .

A nemzeti jogokért küzdő függetlenségi párt az oka mindennek, mert erőszakos, uralkodni akar a többség felett. Ezt megtörni, ez ellen teljes erővel küzdeni a többségnek kötelessége.

És sajátságos: a nemzeti törekvéseket elaltatni szerető Széll-kormányt a szabad-elmű párt nagy többsége követi vakon, gondolatok nélkül. Azt mondják, Széll Kálmán nagyszerű ember, pártatlan politikus, nincs a szabadelvűpártban hozzá hasonló senki. Ő az egyedüli, ki a függetlenségi pártot le tudja fegyverezni. Ő az alfa és omega, ő az az archimédési pont, melyre ha támasz-

kokdik a párt a kisebbségi törekvések nem érvényesíthetnek.

Mit gondolnak az urak ott a szabad-elműpártban, ősi, hamisítatlan tisztá erő ez? Lehet bízni benne, mehetnek utána aggodalom nélkül?

Széll Kálmánnak kormányelnöki multja egyebet beszél. Erőtlenséget, elvtelenséget, megalkuvást, folytonos paktálást, mindezt a nemzet rovására.

Egy erős, egységes pártot vett át elődétől, melyre bízton támaszkodhatott. Első műve volt, ennek egységét megbontani, sietett bevinni a hatalomra éhes nemzeti pártot a szabadelvűpártba. Minő gyümölcsöket termelt a politikai életben ez az összeházasodás, ismerjük, tudjuk. Titkos szövetségese lett az ultramentán néppártnak is, kik az ő szíves elnézései folytán ma már egész hatalomná nőttek ki magukat. Szabad kezét engedett a nemzetiségeknek, kik soha szemérmelenebbül nem támadták a magyar nemzetet, mint éppen alatta. Csinált rosszabb kiegyezést a Bánffy-féle kiegyezéssel, melyet nem mer a törvényhozás elé vinni, míg a katonai javaslatokkal agyon nem kinnözta, ki nem meríti a hazafias ellenzékét.

Mindenütt és mindenkor erőtlenséget, gyávasságot, meghunyászkodást tanusított. A nemzet valódi érdekeit nem szolgálta soha. Elveit Bécsből, meggyőződését a kamarilla sugalmazásából merítette mindig.

Igért, hitegetett királyt, szabadelvűpártot, nemzetet. Megalkudt, kibékült, pakturna lépett királyért, magáért, pártjáért a nemzet akarata ellen, sőt annak szabadsága és alkotmánya árán is.

És ennek a Széll Kálmánnak szilárd akaratától várja a szabadelvűpárt a helyzet jobbra fordulását? Nem volt elég a csalódás.

Vajjon meddig fog tartani ez az állapot. Hinni szeretjük, hogy Széll Kálmán engedni fog, engednie kell. A szabadelvűpárt lelkiismerete mintha megmozdult volna már is s a passzív resistencia nagy apostola előbb utóbb lefogja vonni a konzervenciákat.

Nemes Árpád.

Deák Ferenc

és

Vörösmarthy Mihály emlékezete.

Az Erdélyi Irodalmi-Társaság ünnepe.

Kolozsvár, május 17.

A tegnapi nap délelőttiét az »Erdélyi-Irodalmi-Társaság« vezetésével Kolozsvár város közönsége Deák Ferenc és Vörösmarthy Mihály emlékének szentelte. A Mátyás király-tér 26. számú ház erkélyéről hirdette ki 1845. május hó 16-án a nemzet e két nagy fia, az Unio eszméjét. E ház mind- eddig jeltelenül állott; az »Erdélyi Irodalmi-Társaság« felbresztette e város lakosságában a kegyelet érzését, melynek jeléül immár diszes emléktábla hirdeti a késő utókornak, a haza bölcsének és a nemzet nagy énekesének szent emlékezetét.

Az ünnepség két részből állott. Az első az »Erdélyi Irodalmi-Társaság« felolvasó ülése, a másik az emléktábla leleplezése. A két ünnepről a következő részletes tudósításaink számolnak be:

A fölolvásó ülés.

Délelőtti tíz órakor vette kezdetét az Erdélyi Irodalmi társaság matinéja, mely egyszersmind utolsó fölolvásás volt a nyári szünet előtt.

A városháza közgyűlési terme csaknem megtelt érdeklődő közönséggel, mely élénk figyelemmel kísérte a gazdagnak ígérkező műsor minden egyes számát.

Szamosi János alelnök üdvözlő szavai után Komáromy Andor vendég olvasott föl derűs epizódokat Kolozsvár régi népeletéből s a mindvégig jóízű fölolvassát megéljenizte a közönség.

Komáromy felolvasának befejeztével Gyalui Farkas r. tag olvasott föl három öletet, találó tollal megírt apró mesét.

Első, az »Ördög masinája« címmel egy fölhalálós sorsát írja le, ki kincseket érő találmányát a szultánnak egyetlen kegyenc-

nőjéért akarja odaadni, a szultán pedig lemond a masináról, az annak jussán beálló mesés hatalomról, s beböbátja az izzó kohóba a gépet és mesterét is és nem adja oda a szerail egyetlen virágzálat senkinek. — A második mese, kínai történet, címe: „Az ur a háznál“, pompás kis darab, a porul járt asszonyi kíváncsiságról, míg a harmadik mese, egy cím nélküli magyar igazság törté- riája volt, meseformában, ügyesen beadvá az életében senkit sem méltányló, holta után bárkit is földicsőítő magyarságnak. Gyalui Farkasnak mind három kitűnő történetét zajos éljenzéssel és élénk tapsal honorálták a jelenlevők.

Most egy rég hallgató igazán nagy poetánk, Jékely Aladár három versét olvasta föl Tompa Kálmán, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja.

Gyönyörű, költőszívből jött, szívhez és lélekhez szóló apró kis gyöngyszemek voltak a felolvasott versek, melyeknek címei: „De profundis“, „Pihenőben“ és „Néma vágy“. Mindhárom hangulatos költemény, de legfőképpen az édesanya sirjáról regélő harmadik valósággal elragadta a publikumot s valósággal ünnepelték az oly ritkán megszólaló ősz költőt.

Végül Szamosi János alelnök bejelentette, hogy Szabolcska Mihály is, a verset ismeretlen okból emaradtak.

Majd kitűnően megkonstruált záró beszédét mondotta el, megemlékezvén a most befejezett fölolvásó ciklusról s ráterelvén a megjelentek figyelmét az alább elre- ferált emléktábla-leleplezés ünnepségére.

A beszéd a következő:

A bevett szokástól eltérőleg ma nem elnök megnyitót, hanem elnöki záró szót vagyok bátor intézni a nagyérdemű közönséghez:

Először megköszönöm társaságunk nevében, a nyári nagy szünidő előtt tartott utolsó felolvasó ülésünkön azt a kitartó, szíves és megtisztelő érdeklődést, amelylyel felolvasó üléseinket kísérték mel- tőztattak. Bizonyosága ez egy részt annak, hogy társaságunk megtalálta a helyes utat a tisztelt közönség szívéhez és el- méjéhez, másrészt buzdítás és serkentés reánk nézve, hogy a megkezdett munkában legyünk serények és kitartók, mert a legszebb pályátér int felénk: a közön- ség érdeklődése és elismerése.

Másodszor némi tájékoztatást kívánok adni mindjárt megtartandó ünnepélyünk- höz, az emléktábla leleplezéséhez. Már Vörösmarthy születésének századik évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyünk alkalmával szándékoztunk volt emléktáb- lával megjelölni azt a házat, amelyben a nagy költő 1845-ben Kolozsvárt szállva volt. A leleplezés elmaradt, mert az adatokat nem sikerült minden tekintetben tisztázni.

Társulatunk buzgó tagja, Felszeghy Dező ur azonban nem nyugodott ebbe bele s miután többek utánjárására kide- rült, hogy Vörösmarthy Mihály barátjával, Deák Ferenczel tulajdonképpen szállva ugyan sehol sem voltak, de a tisztelő ifjúság fáklyamenetét az akkori gróf Kemény-féle, ma gróf Zichy-féle ház erkélyéről fogadták és onnan az ifjúsághoz lelkes beszédet is tartottak, az ő felu- jított indítványára elhatároztuk annak a háznak emléktáblával való megjelölését a társaság nevében.

Felszeghy Dező taglarsunk fardahat- talan utánjárása többek áldozatkészségé- vel tette tehát lehetővé a háznak emlék- táblával való jelölését.

Első sorban köszönetet mondok Schmiel Dávid polgártársunknak, a kinek hazafias áldozatkészségét bizonyítja a diszes emléktábla; köszönetet mondok Gombos Ferenc nyomdász urnak a nyomtatványok szíves és izléses kiállításáért; köszönetet mondok Mestitz Eerenz és Stief Ottó uraknak, akik a kárpitos és virág- díszítéssel kedveskedtek.

De nem kevésbé hálás köszönetet mondok a m. kir. honvéd kerületi pa- rancsnok nm. Klobuchár Vilmos al- tábornagy urnak, aki a honvédeknek ar- nak megengedni méltóztatott, hogy ünne- pélyünk fényét szabatos játkával emelje, továbbá a sokszorosan pályadíjnyertes Kolozsvári Dalkörnek, hogy ünnepélyün- kön közreműködni sziveskedett.

És most fel! induljunk a táblához, a melynek rendeltetése évszázakra hirdetni ennek a nemes városnak, az egész ha- zának és a városunkban megforduló ide- geneknek egyaránt a hálás utókor kegye- letét.

Ezzel a mai ülést bezárom.

Ezzel a felolvasó ülés véget ért s a társaság, a közönséggel egyetemben kivon- ult az emléktábla-leleplezés színhelyére.

Az emléktábla leleplezése.

Az ünnep második pontja a Mátyás király-tér 26-ik számú háza előtt folyt le.

E ház falára illesztették a Deák Fe- renc és Vörösmarthy Mihály emlékeztetőre készült emléktáblát. Az ünnepély fél 12 órára volt kitűzve, de már 11 órakor nagy néptömeg várta annak kezdetét.

A főter épületei mind fel voltak lobo- gózva és így annak külső képe is meglehe- tősen ünnepi díszet mutatott.

Pontban fél 12 órakor a honvédsze- nar Borsai Samu karmester vezetése mel- lett rendezett a „Hymusz“-ra, melyet az egész közönség levett kalappal hallgatott végig. Azután a ház erkélyén előlépett Ver- sényi György tanár és a következő beszédet tartotta.

Tisztelt ünnepelő közönség!

Minden jel, a mely a magyarokra em- lékeztet, jótétemény. Az emlékeztet felme- legíti szívünket; lelkünket megterméke- nyíti.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság is azért jelölte meg emléktáblával e házat, hogy valaki csak rá veti tekintetét e forgalmas tér sűrű tömegéből, nagy férfiakra, nagy időkre emlékezze, az ő szíve is neme- sebben dobbanjon meg.

1845 május 16-án — tegnap mult 58 esztendeje, — jött a kegyelet-övezte ősi városba, az ódon falak közé Deák Ferenc és Vörösmarthy Mihály. Szent földről, Zsi- bóról jöttek ide, a nagy Wesselényitől, ki- nek kihívadott, elsőfőtől szemvilága, míg fényes lelke tűzszlopoként „egy nem- zetre és két országra“ világolt. Az fájt akkor mind a nagyoknak, hogy „egy nem- zetek két országa van s e két országos nemzet a magyar.“ Az egyik ország fő- városából a másik ország fővárosába jött két jó barát, két apostol: a bölcs állam- férfi s az izzó szívű, bűbajos szavu énekes.

Ünnepnapja volt ez a városnak. Akkor szerettel, tisztettel, áhitattal néztek a na- gyokra, küzdő bajnokokra. Az ifjúság fáklyás menetben, nemes szerelme rajon- gásával üdvözölte a szellemvilág két hő- sét, őriását. Innen, hol most az én gyöngye szavam hirdeti az ők dicsőségét, innen felelték mindakettén.

Az unióért csegtetek mindannyian. Ez csemetéi ki a nagyok beszédéből is s a hit, hogy összeforr a nemzet. Nem pa- szos pástorsipr, de tetre, küzdelemre hívó tárogató volt szavok.

Hulljon le a lepel! S valahányszor a kegyelet külső szerény jelére esik tekin- tetünk, jusson eszünkbe, hogy még nincs unió! Akkor lesz meg, ha mindenki s a kit e föld hord s egével betakar, egygyé forr érzelemben, nyelven s válvetteten együtt küzdünk a nemzeti ideálunkért. Ezt az uniót kell megvalósítanunk. Erre emlékeztet ez a tábla. Oh erre emlékez- tessen!

A beszéd közben lehullott az emlék- táblát borító lepel, melyet, valamint a be- széd befejeztekor a szónokot lelkes éljen- zéssel üdvözölt a közönség.

Versényi beszéde után Tompa Kál- mán szavalt a hévvel Vörösmarthy „Hon- szeretet“ című költeményét, mely mély ha- tást gyakorolt az egész ünnepelő közönségre.

A szavaltat után a „Kolozsvári dalkör- énekelt a gyönyörűen összevágó előadás- ban a Szózatot, melyet szíven levett ka- lappal hallgatott végig a közönség.

Ezután Szamosi János, az Erdélyi Irodalmi Társulat alelnöke a következő beszédben adta át Szavacsina Géza polgár- mesternek az emléktáblát:

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Ezer éves történelmünk minden lapja, édes hazánk szent földjének minden gör- rönge tanúságot tesz nemzetünk életé- nek valamelyi ha nem is mindig nagy, de nevezetes vagy tanulságos mozzanata- ról. Ezek közül egyeseket, a kiválókat vagy helyi jelentőséggel bírókat megje- lölni, hogy az utókornak emlékeztetül, buditól szolgáljanak, a hazafui kegyelet kötelessége.

Hazánk bölcsének és a nemzet láng- lelkű költőjének szent emléke él és örökké fog élni a magyar nemzet lelkében, nem is szorul sem emléktáblára sem ércszoborra; meg van öröktve a történelem lapjain, de a hálás nemzet szívében, lelkében. Amde azért nem fölösleges, sőt szükséges helylyel-közzel, olykor-olykor az élet so- kadalmában elfoglalt lelkeket felrészni, a köznapiságból az eszményiekhez felemelni a lelkesítő példákra rámutatni.

Ez vezérelte az Erdélyi Irodalmi Tár- sulatot is arra, hogy megjelölje azt a házat, a melynek erkélyéről 1845. május 16-án Deák Ferenc és Vörösmarthy Mihály a lelkes ifjúság hódolatát fogadták és hozzá buditó szavakat intéztek.

Nagy jelentősége és kitűnő hatása volt ennek hazánk ifjúságára s egyesek, mint tisztos agastyánok ma is lalkesen emlé-

SZERKESZTŐSÉG

és
KIADÓHIVATAL.

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér soronként 40 fillér.

keznek vissza arra a szép estére, a mikor őket, a lobogó fáklyák fénye mellett tisztelgő ifjakat a haza e két nagy férfija buditotta, lelkesítette nagyra, szépre nemesre, a haza szeretetére.

Hogy ez a buditás és lelkesítés meg- öröktessék, ez célja ennek a táblának, a melyet az E. I. T. nevében szerencsém van ezennel Kolozsvár sz. kir. városa nemes közönségének, illetve hatóságának: a Tekintetes Tanácsnak oltalmába átadni azzal a hazafias kéréssel: őrizzék meg az utókor számára éppen a haza szent nevében!

Szavacsina Géza kir. tanácsos polgár- mester a következő hazafias lendülettel át- hatott beszédében vette át az emléktábla gondozását.

Nagyságos elnök ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Csak az a nemzet érdemli meg, hogy az isteni Gondviselés nagy emberekkel áldja meg őt, a mely nagyjait életükben megbecsüli, halálukban megsirítja és em- léktükben megtiszteli.

Róma diadalíveket épített élő és szob- rokat állított elhunyt nagyjainak.

Görögországnak minden talpalatnyi he- lyét, a mit megszenteltek a hősök, láb- nyomai, emlékek jelölik.

Németország középületeit és köztereit, nagy embereinek emlékei és szobrai né- pesítik be.

Mi magyarok fölírjuk nagy embe- reink érdemeit könyvtáraink számára, a krónikák könyvébe és emlékeztetőket rá- bízzuk a mindent megörölő idő kerekére.

Most is csak az »Erdélyi Irodalmi- Társaságnak köszönhetjük, hogy nem en- gedte át teljes feledésbe menni annak a napnak az emlékezetét, midőn ezeltől 58 évvel a »Haza bölcs« és a »Szózat költője« megisztelték látogatásukkal váro- sunkat.

Nem engedte feledésbe menni azt, hogy a letűnt század történelm két nagy alakja, a magyar nemzet két nagy em- bere, Deák Ferenc és Vörösmarthy Mihály 1845. évi május 16-án, ennek a háznak az erkélyéről szólottak Kolozsvár város lelkes ifjúságához; hanem emléktáblával jelölte meg ezt a helyet, a melyet nagy- jaink megjelenése nemzeti ereklyévé avatott.

Hála és köszönet illesse ezért az er- délyi irodalmi társaságot, Kolozsvár vá- rosa részéről, mert hazafias cselekedetet vitt véghez és Kolozsvár város köteles- ségét teljesítette.

En hazafias lelkesedéssel és örömmel veszem át ezt az emléktáblát Kolozsvár városa nevében gondjaim alá és megva- gyok győződve, hogy a haza minden igaz fiának és leányának midőn ezen az em- léktáblán, majd késő századokban is ol- vasni fogják a „Haza bölcsének“ nevét, a ki királyának szívét közelebb hozta nem- zetéhez, eszébe fog jutni a mit Széchenyi mondott róla 1840-ben: „Félre minden irigységgel hazafiain, adjuk meg neki az elsőszéket.“

És midőn a „Szózat költőjének“ ne- vét fogják olvasni, késő századok múlva is zengeni fog minden magyar ajkán: „Megfogva bár, de törve nem, él nemzet e hazán!“

A honvédszenekar reagyuított a Rákóc- i indulóra, melynek hangjai mellett és lelkes énekek közepette szétoszlott az ünnepelő közönség.

Az emléktábla felírása a következő:

Ennek a háznak az erkélyéről szólott
Deák Ferenc és Vörösmarthy Mihály
a fáklyás-menetben tisztelő ifjúsághoz
1845. május hó 16-án.
Megjelölte az »Erdélyi Irodalmi Tár-
saság« kegyelete.

o o 1903. év május hó 17-én. o o

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 18.

— (Uj rektor.) Említettük, hogy az egyetemen a jövő évi rektor magnifikus választása tegnapi volt kitűzve. A válasza- tás, a mint értesülünk, meg is történt. Az új rektor a most soron levő math. termé- szettud. kar tanára: Apáthy István dr. lett.

— (A Szent Imre egyesület disz- alakuló közgyűlése.) Disztigvált, elő- kelő közönség töltötte meg teljesen a Redont nagytermét a „Kolozsvári Szent Imre egyesület“ disz-alakuló közgyűlése al- kalmából. A tárgysorozatot az egyesület énekeskarának énekcsapata vezette be. Utána Páll István apátkanonok, az egyesület tisz- teletbeli elnöke tartott nagyszabásu meg-

oo Mérték utáni megrendelések oo

kitűnő szabással!

o o o o eszközöltetnek. o o o o

ME GNYILT!

Rei Sándor

MEGNYILT!

férfi ruha és szabó-üzlete
a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju-
ooo szövetekben. ooo
Gyermekekuha-különlegességek.

nyitót, a melyben kijelölte az utat, a melyen az egyesület célját elérheti. Oriási hatást idézett elő mély filozófiájú ünnepi beszédével Farkas Lajos dr. egyetemi tanár. A remek beszédéből közöljük az alábbi szép részletet:

„...Az igazságok keresése az emberi értelem kiolthatatlan vágya és erre alkalmas volta legalkalmasabb tehetsége. Nem is szabad soha az igazságot, még a legjelentéktelenebbnek látszó se semmi más érdekért meghamisítani. És bizonyosak lehetnek a felől, hogy azt a fegyelmegzéttséget, a melyet elméjük az igazságok erejétől nyerend, lelki és szívükben is jótkonyan fogják érezni...“ Ilyen és hasonló szellemben beszélt tovább általános figyelem közt.

Ünnepi ódát szavalt *Ovenden Sándor* az egyet titkára, jól megérdemelt tapsokat aratva.

Utána *Majláth György* gróf, a budapesti testvéreget elnöke üdvözölte az új egyület tagjait a budapesti nevében. *Benke* Antal egyület elnök beszédében záróbeszéde után végül még az egyület énekára énekelt el a „Szózat“-ot. Az ünnepélyt megelőzőleg *Veni sancte* volt a piarista templomban.

Este a Nagy Gábor vendéglőjének emeleti éttermében társasvacsera volt, a melyen az egyetemi ifjakon a budapesti Szent Imre kör tagjain kívül a következő előkelőségek és vendégek vettek részt: *Palkovits József*, nyug. altábornagy; *Farkas Lajos dr.*, *Udránszky Lajos dr.*, *Szabó József dr.*, egyetemi tanárok; *Biró Béla* és *Pál István*, apátkanonokok; *Erdélyi Károly dr.*, gimn. igazgató; *Szekeress József dr.*, plebános, *Hévesi József*, *Ferenc Ignác*, *Csízhegyi Sándor*, *Demjén Agoston*, az iparos egyület képviselőiben; *Szentkirályi Ákos dr.*, a gazd. tanintézet igazgatója, *Imreh Márk*, *Szabó József stb.* A pohárköszöntők során *Pál István* apátkanonoké nyitotta meg a királyra és a pápára.

Utána *Benke Antal* felköszöntötte gr. *Majláth Gusztáv*, erdélyi róm. kath. püspököt; *Antal Áron*, *Pál István*; *Cseke Vince* *Farkas Lajos dr.*; *Erdélyi Károly* az egy-

ület; *Szerlemhegyi Géza* a budapestiek nevében szintén az egyület; *Szabó György* a pesti kiküldötteket; *Ovenden Sándor* *Biró Bélát*; *Biró Béla* *Palkovics Józsefet*; *Palkovits József* az egyület tagjait; *Gergely Andor* *Szabó Györgyöt* és *Ovenden Sándort*; *Kiss Menyhért* *Hirschfeld Lajos dr.*; *Gyárfás Elemér* *Szabó József dr.*; *Udránszky Lajos dr.* és *Erdélyi Károly dr.*; *Szabó József dr.* *Erdélyi Károly dr.*; *Szekeress József dr.* az egyület; *Szentkirályi Ákos dr.* szintén; *Farkas Lajos dr.* az ifjuságot stb. A társas vacsora késő éjszaka ért véget.

— **(Az ipartestület közgyűlése.)** A kolozsvári ipartestület tegnap délelőtt 10 órakor közgyűlést végre megtarthatta. Az érdeklődés most sem volt valami nagy. A tornavivódá helyisége javarészen üres volt. Az iparhatóságot *Tussai Gábor* alkaptány képviselte, elnök: *Tóth József*. A közgyűlés elején kemény kritikát hallottunk az előjárás működése felől, a melyből kiűnt, hogy az iparosok javarésze nincs megelégedve az előjárás sággal. A tárgysorozat tárgyalása folyamán tudomásul vették a múlt évi működésről beterjesztett jelentést, megadták a múlt évi pénzkészletre nézve a felmentvényt és elfogadták a jelen évi költségvetési előirányzatot. Tárgyalták még az alapszabály és ügykezelési szabályzat módosítását, valamint a tanonc-szegődttetés és felszabadításról szóló szabályzatot.

— **(Önképzőköri záróünnep.)** A kereskedelmi akadémia felső kereskedelmi iskolájának „Jókai“ önképzőkörre vasárnap d. e. tartotta meg évzáró ünnepét, nagy és díszes közönség jelenlétében. A program 3 zeneszámból, 3 énekszámából, többrendbeli szavaltából és két más előadásból állott. *Szigethy Zoltán f. o. tanuló* *Kiss József*; *Nápolyi emléket és Nemes Jenő f. o. tanuló* *Reviczky Gyula*: Pán halálát szavalták, jeles előadói művészettel, nagy hatással. Az önképzőkör évi működéséről *Mirich Ottó f. o. tanuló*, önképzőköri titkár számolt be. *Nemes Dezső f. o. tanuló*, önképzőköri titkár *Eötvös József*-ről tartott magas színvonalon álló, jelesül átgondolt előadást. A volapük nyelv címen *Horváth Győző f. o. tanuló* vig monológot adott elő, élénk tet-

szés között. Az ünnepet az önképzőköri versenyekről szóló jelentés és a versenydíjak kiosztása zárta be. Versenybeli jeles munkálatokkal különösen kitűntek *Glausz József* *Adam*, *Nemes Dezső* felső osztálybeli és *Kleinheimpel Samu* középső osztálybeli tanulók.

— **(A róm. kath. főgimn. önképzőkörének záróünnepélye.)** A helybeli piarista főgimn. önképzőkörre tegnap délután előbb az intézet udvarán, később az eső miatt a díszteremben záróünnepélyt tartott a következő programmal: 1. Ébresztő. Nagy vegyeskar *Góll Jánostól*, előadta a főgimn. vegyeskara, zongorán kísérte *Bartha Jenő (VIII.)* 2. *Laczkó Géza*, az önképzőkör elnökének záróbeszéde. 3. *Magyar táncok*, *Brahms*-tól, zongorán előadta *Kendeffy Ödön (VII.)* és *Szabó Gyurka (III.)*. 4. *Lavotta hegedű*, *Zempléni Árpádtól*, szavalt *Kuncz Aladár (VIII.)* 5. *Kuruc nóták*: a) *Hej Rákóczi*, *Berecsényi...* b) *Rákóczi kesergője* 1711. c) *Kurucz tábori dal*, 1672. d) *Rákóczi*—*Berecsényi emlékezte*, 1736. e) *Gunyad*, *Előadja a főgimn. vegyeskara*. 6. *Pitroff Pál* titkár jelentése az önképzőkör ez évi működéséről. 7. *Magyar népdalok*. Előadta az ifjuság zenekara. 8. *Szép Ilonka*, melodráma. Szavalt *Laczkó Géza* VIII. zongorán kísér *Haraszti Emil*. VIII. 9. *Phantaisie-Ballet*, *Beriotól*. Hegedűn előadta *Hochbaum László (VIII.)*, zongorán kísérte *Bartha Jenő (VIII.)* 10. *Matiné után*, vig monológ *Földes Imréltől*. Előadta *Révffy Lajos (VIII.)* 11. *Magyar Népdal-egyveleg*, összeállította *Rietly Károly* tanár. Előadta a főgimn. vegyeskara.

— **(A Bethlen-körből.)** A Bethlenkör ma délután 5 órakor tartott szombat délutánról elmaradt ülését a ref. teológián.

— **(A híres betyár szöke.)** Szamosújvárról írják, hogy az ottani fegyházból tegnapelőtt megszökött *Gyórfi Mósi*, a híres betyár. *Gyórfi Mósi* évekkel ezelőtt rettegelt réme volt Erdélynek. Lopás, rablás, gyilkosság, mindenféle fajtája a bűnöknek terheli lelkét. — *Erdei barlangokban* lakott, oda járt utána szeretője *Szavátszki Anna* éjszakánként idején s hordta utána az ételt.

A késő századvégi időbe csodálatos betyáromantikát varázolt ez a későn született gonoszterv. Egyszer aztán valami egyszerű kis lopásnál rajtacsípték s el is itélték 15 évi fegyházra. Ezt a büntetését ulte le mostan, de tegnap — megszökött. A csendőrség nyomozni kezdte, de mindeztideig még semmi nyoma sincs.

— **(Életmentő katonatisztek.)** Tegnap este *Winkler Emilia* nevelőnő a fővárosi *Ferencz József* hidról a Dunába ugrott. Két katonatiszt látta ezt, utána ugrott a halmi vágó leányoknak s partra hozta. Az életmentő eszméletlen állapotban került a Rókusha, a katonatiszteknek bajuk nem történt.

— **(Egy narancs miatt.)** Narancsot akart tegnap délután venni *Omica Sándor*, jelenleg foglalkozás nélküli kovács legény. Elment tehát a Széchenyi-térre és ott alkuba bocsátott *Nagy János* gyümölcsárú nővel egy narancsra. Azonban ahogy sem tudtak megegyezni. Ez annyira dühbe hozta *Omica Sándort*, hogy neki esett az asszonyának és öklével annak arcába csapott. *Nagy János*nak alsó ajka az ütés következtében teljesen kétfelé vált. A rendőrség az eljárást megindította.

— **(Szerencsétlenül járt rendőr.)** A város külső határában teljesítettek járőrszolgálatot *Czégény Ferencz* és *Székely József* lovasrendőrök tegnap délután. Borhancs nevű határőr egyik lankás oldalán *Czégény* lova megbottlott és lovasát fején keresztül dobva maga alá temette. *Czégény* súlyos zúdásokat szenvedett.

A szülők figyelmébe. E hó 10-én a Lovöldében megtartott népiünnepélyen az arató-ünnepet bemutatót 200 gyerekesport képe elkészült és hogy minden szülő megszerezhesse, 2 koronájával bocsájtom rendelkezésükre. Tisztelettel: *Csízhegyi Sándor* fényképész, *Wesselényi Miklós*-utca 3. szám.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Hétfő: *Odette*. (b. 202. sz.)
Kedd: *A bor*. (b. 203. sz.)
Szerda: *A kornevilli harangok*. (b. 204. sz.)
Csütörtök: (d. u.: *Arendás zsidó*).
Péntek: *Pry Pál*. (b. 206. sz.)
Szombat: *Pry Pál*. (b. 207. sz.)
Vasárnap: (d. u.: *Ripp van Winkle*).
(este: *II. Rákóczy Ferencz* fogsága. (b. 208. sz.)

Felolós szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 2 korona
Negyed évre 6
Félévre 12

„URSAC“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

NYILTÉR*

Egy elsőrangú és jóforgalmu

fűszer- és csemege üzlet

teljes berendezéssel

haláleset miatt Szathmáron

eladó!

Értekezhetni: **Hoffmann Károly**
urnál Kolozsvárt, Mikó-u. 2. sz. 3-3

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TARSASAG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: „Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz.“ Sür-gönyöczim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.“

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy **eladó haszonállataik** (igás ökör, borjú stb.) minőségét és mennyiségét hozzá **sürgősen bejelenteni szíveskedjenek**, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről **a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.**

Arató- és kaszálógépek, szénagyűjtők, cséplőgépek és ekék, valamint ponyvák, zsákok és olajok stb. legjutányosabb és legmegbizhatóbb beszerzési forrása. o o

2482 2-7

A jótékonyaság apostolának nevét viselő „**Báró Hirsch Mór**“ egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjait és hozzátartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszeres díjmentes kiszolgáltatásban és a törzstagot heti 10 kor. pénzsegélyben részesíteni, valamint elhalálozása alkalmából hátramaradt családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani; ezáltal egyesületünk hivatalnokok, kereskedők és kisiparosok részére különösen ajánlatos.

Az egyesület 3 osztályt állított fel és pedig:

Az A) osztályba felvételnél tagok 40 éves korukig havi járulék 5 korona és 1 kor. pótdíj; a tag elhalálozása esetén hátramaradtjai az alapszabályokban foglalt feltételek mellett **2400 korona segélyösszegben részesülnek.**

A B) osztályba felvételnél tagok 45 éves korukig, havi járulék 3 korona 40 fillér és 70 fillér pótdíj, a tag elhalálozása esetén hátramaradtjai ugyanazon feltételek mellett **1200 korona segélyösszegben részesülnek**, végre:

Ertesítés.

A C) osztályba felvételnél tagok 50 éves korukig, havi járulék 2 korona 60 fillér és 50 fillér pótdíj, a tag elhalálozása esetén hátramaradtjai ugyanazon feltételek mellett **600 korona segélyösszegben részesülnek.**

Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

A „**Báró Hirsch Mór**“ jótékonyasági és önszegélyező egyesület vezetője és magas kormányhatóság által szentesített alapszabályai alapján egy új osztályt létesített, az u. n. **cselédosztályt**, mely — nemes célját és eddigi működését tekintve — úgy a gazdáknak, mint a cselédeknek egyaránt hasznos szolgálatot tesz.

Az ezen osztályba belépő cselédtartó tagok **cseléd évi 4 korona** tagsági díj fizetése ellenében abban a rendkívüli kedvezményben részesülnek, hogy azt a terhet, 1875. évi III. törvényezikk 1. §-ának 5 pontja rájuk ró, helyettük az egyesület vállalja magára, vagyis beteg cselédjeiket a gazda teljes megkímélésével valamely nyilvános kórházban saját költségén gyógykezelte.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egyetlen egy megbetegedési eset a cselédtartónak egyéb kellemetlenségeken felül még **15 évi tagsági díjjal felérő költségeket okozhat** egyszerre, feleslegesnek véljük annak további bizonyítását, hogy ezen új osztály is a közérdeknek és a humanizmusnak áll szolgálatában.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a kolozsvári fiók iroda (Emke tér 3 sz. földszint.)

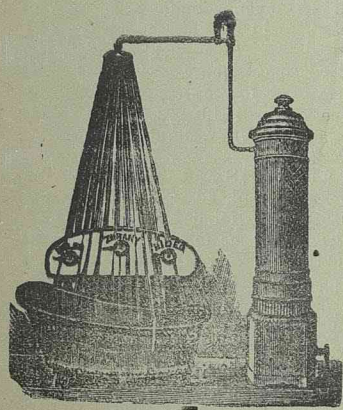
E hó végéig a tagok ingyenesen vétetnek fel felvételi és orvossvizsgálati díjak nélkül, csupán az okmány díjak befizetése mellett.

„Báró Hirsch Mór“

Jótékonyasági és önszegélyező egyesület elnöksége.

Deáky Albert,
elnök.

Dávid Lajos,
titkár.

Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2203 27-105

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6. sz.

Ujonnan berendezett mechanikai o

műhelyekben minden mechanikai

javitások olcsón, gyorsan és pontos

o o o san eszközölkötnék. o o o

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 50-50 frtig.
1 karikahajós 65-80 frtig.
1 Central Bobbin 86-90 frtig.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12., Manufacturing & C. New York, Balkara Cylinder stb. stb. A varrógépek kedvezménye: *Heti vagy havi részletezésre is vásárolható.* o o o o o

2290 28-*

Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70-90 frtig. Kerékpár kopnya 4-6 frtig.
Kerékpár tömlő gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól
1 frt 50 krtól. Kerékpár acéltűlampa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Csaki: készpénzért!

Eladó téglá és cserép!

Az Endstrasser Benedek-féle téglagyárban gyártott kitűnő minőségű

kézi- és gép-tégla, valamint cserép eladó!

Az Endstrasser-féle téglagyár telepen lévő

nyaralóhelyiség

mely 2 szoba, konyha és kamarából áll, kerttel, istállóval és kocsiszinnel együtt azonnal kiadó!

Értekezhetni: Kolozsvárt, Egyetem-utca 4. szám alatt az emeleten.

Haszonbéri hirdetés.

Maros-Torda megyében, Maros-Vásárhelytől három kilométer távolságban, x országot mellett fekvő x

gróf Toldalagi nővérek

tulajdonát képező, több mint 900 holdas egerszegi birtok szőlőkkel együtt **KIADÓ!**

1904. évi február 1-től több évre haszonbérbe kiadó.

Szép uri lakház kerttel és gazdasági épületekkel jó állapotban vannak. — Bővebb felvilágosítást ad és a birtokot bármikor o o o megmutatja o o o

Mariaffi Lajos

Maros-Szent-György.

Posta és vasuti állomás Maros-Vásárhely.

Alapított 1877. Alapított 1877.

Angol, francia uri divat-cikkek, ing, gallér, kézelő, nyakkendő, kalap és esernyő rakára 1970 56-?

Schéfer András

férfi szabó és uri divat üzlete Kolozsvárt, Mátyás király-tér 8. sz.

A brüsseli kiállításon ezüstéremmel kitüntetve. — Hazai angol szövetek nagy raktára. Készít férfi ruhákat, úgy magyar ruhákat is a legegységesebb kivitelben

Készen találhatók divatos angol szabású felöltők, továbbá vadászkatók.

Telefonszám 399

Zuzifa.

Stern József liszt, fűszer és tűzifa kereskedő

Wesselényi Miklós-utca 12. szám.

Ajánlja legjobb minőségű többféle tűzfáját waggon és ölszármra, valamint vágott fát métermázsra számra

oloso árban

házhoz szállítva, pontos méret felőlsőség mellett, viszont elárúsítóknak megfelelő árendemény.

2292 27-30

Izléses könyvnyomdai munkákat legolcsóbban készít **Gombos Ferencz** Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt.